

Šok, nevěřili jsme. Ale toto začaly Čechům dělat jejich banky

- editor007 | 12. dubna 2024

ČESKO: Chcete si vybrat peníze ze svého bankovního účtu? Tak nám sdělte, co s nimi chcete dělat - to je praktika, se kterou se setkávají klienti bank v Česku. Pokud u některých bank neuvédete důvod, jak hodláte naložit se svými penězi, tak vám vaše peníze z účtu nevyplatí. „Chystáte se použít své peníze na běžnou spotřebu, provoz podnikání, nákup movitých věcí anebo něco jiného?“ musejí tak pro banky vyplňovat klienti, aby se jim odeslala platba. Otázce se nevyhnou ani přímo ve finančním ústavu.

Přihlásíte se do internetového bankovníctví a chcete utratit své naspořené peníze či si je přeposlat na jiný ze svých účtů, zadáte částku přesahující 25 tisíc korun a snažíte se potvrdit platbu, jenže banka vám ji odmítne odeslat. Zadejte účel platby, žádá vás. Pokud tak neučiníte, nebudete si smět své vlastní peníze vybrat anebo s nimi zaplatit.

Právě tato praxe je již u některých bank realitou, a pokud neuvédete, za co se chystáte vlastní peníze utratit, pak vám je banka nevydá.

Například česká Trinity Bank při zadání platby vyšší než 1 000 eur (přibližně 25 400 korun) odeslání platby neumožní, pokud jí klienti nesdělí, zdali chtějí své peníze použít na běžnou spotřebu, nákup nemovitosti, nákup movitých věcí, na finanční investice, provoz podnikání či jde o výběr úroků, půjčku přijatou od druhé osoby, půjčku poskytnutou druhé osobě, splátku úroků, splátku jistiny či mají se svými penězi v plánu něco jiného.

Podobné otázky na to, jak hodlají naložit se svými vlastními penězi, však dostávají i klienti další bank v Česku a nemusí se vždy jednat o platby překračující 1 000 eur. Děje se tak kvůli povinnosti bank sledovat pohyby peněz na osobních účtech klientů. Česká bankovní asociace (ČBA) upozorňuje, že finanční instituce jsou „povinny se podílet na ochraně ekonomického prostoru proti praní špinavých peněz a napomáhat potírání této činnosti“, jak jim to ukládá Anti-Money-Laundering zákon (AML zákon proti praní špinavých) – č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu.

Daný zákon má zabránit například legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu a jeho základem je legislativa Evropské unie, jejíž základy pocházejí ze směrnice pro zamezení praní špinavých peněz, která mimo jiné přinesla nutnost identifikace klientů bank při provádění bankovních obchodů a uchování těchto údajů. A právě na jeho základě některé banky neumožní lidem si vybrat peníze nad 25 tisíc bez uvedení důvodu, jak s nimi hodlají naložit – byť tuto povinnost u každé platby zákon přímo neukládá.

Banky kontrolovat klienty musejí

Banky musejí povinně identifikovat účastníky jakékoli transakce, jejíž výše přesahuje 1 000 eur a některé se proto rozhodly vyptávat se klientů automaticky při platbách nad 25 tisíc korun na účel platby i v případě, že si třeba chcete peníze přeposlat mezi vlastními účty.

Zákon přímo uvádí, že kontrola klienta zahrnuje „získání a vyhodnocení informací o účelu a zamýšlené povaze obchodu nebo obchodního vztahu a informací o povaze podnikání klienta“.

„Je jedno, jestli peníze posíláme bezhotovostně nebo je vkládáme v hotovosti na účet, třeba i vlastní, banky mají v takovém případě povinnost identifikovat nejen osobu, která peníze přinesla nebo odesílá, ale i osobu, které patří účet, na který mají být peníze připsány. Stejnou povinnost mají banky a další povinné osoby ale i v případě, že jde o obchod, který se z nějakého důvodu zdá podezřelý. Ještě důkladnější kontrolu musejí banky a další povinné osoby provést v případě, že půjde o částku vyšší než 15 000 EUR (přes 380 tisíc korun, pozn. red.),“ popisuje ČBA.

Mluvčí UniCredit Bank Petr Plocek pro ParlamentníListy.cz uvedl podle AML zákona klienta identifikují vždy nejpozději v okamžiku, kdy hodnota obchodu přesáhne 1 000 eur nebo před navázáním obchodního vztahu, ale také v dalších situacích, které jsou považované za běžnou bankovní praxi a jsou definované na základě interního hodnocení rizik dle části stejného zákona. „V takovém případě může být klient identifikován i při nižších částkách nebo bez ohledu na částku,“ upozornil.

„Uvádění účelu platby nemá přímou souvislost s identifikací klienta, ale jedná se o součást kontroly klienta (vychází z § 9 AML zákona), která je prováděna nad rámec identifikace v některých zákonem stanovených situacích, nebo na základě výše uvedeného hodnocení rizik banky,“ dodal Plocek.

Největší Česká spořitelna dle svého mluvčího Filipa Hrubého „naplňuje veškeré nařízení a povinnosti“, avšak blíže danou věc, včetně otázek na klienty týkající se účelu platby, nechtěla specifikovat. „Konkrétní způsoby, jimiž jednotlivá nařízení tohoto zákona (AML zákona, pozn. red.) naplňujeme, však právě s ohledem na smysl zákona, tedy zamezení praní špinavých peněz a financování terorismu, nekomentujeme,“ vzkázal za banku ParlamentnímListům.cz Hrubý.

Pokud klient některé z bank z nějakého důvodu nesouhlasí s otázkou, na co se chystá použít své peníze, pak má smůlu i pokud si dojde na pobočku a budete si chtít své peníze vybrat tam. Legislativa, na základě které banky mohou chtít vědět, zdali si za své peníze pořídíte nákup v obchodě či budete chtít raději peníze investovat anebo vložit do podnikání, platí i v této situaci.

Komerční banka své klienty [varuje](#), že je „před provedením vkladů hotovosti a směnářských služeb oprávněna vyžadovat informace anebo dokumenty k ověření původu peněžních prostředků“ a totéž i při výběru, kdy může požadovat „informace anebo dokumenty k ověření dalšího nakládání s hotovostí“.

Otázce se již v budoucnu nemusí jít vyhnout

Řešením pro toho, kdo s uváděním účelu svých plateb pokaždé, kdy přesáhnou víc než 25 tisíc, nesouhlasí, je buďto využívat služeb bank, kde se platby ověřují bez nutnosti odpovídat na tuto otázku vždy anebo placení hotovostí. U hotovostních plateb se totiž v obchodech při placení podobných částek nikdo na původ peněz neptá. Tato možnost však nemusí trvat věčně.

Přestože stále nadpoloviční většina občanů Evropské unie odmítá přistoupit na možnost, že by někdy v budoucnu zmizela hotovost a platilo by se pouze bezhotovostními transakcemi, ozývají se i hlasy po tom, aby se hotovost zcela zrušila, což by centrálním bankám umožnilo převzít kontrolu nad úsporami lidí, a pokud by se jim zdálo, že lidé neutrácejí a ceny nerostou, jak si vytyčily, mohly by jednoduše zavést na bankovních účtech záporné úrokové sazby, které by lidem „požíraly“ úspory a nutily by je tak ke spotřebě.

Otázkou také je, zdali lidem bude hotovost k něčemu, když by ji nepřijímali obchodníci, u nichž by chtěli nakupovat. Právě na to aktuálně upozorňují někteří senátoři, kteří se snaží prosadit ústavní zákon, nařizující, aby byla plošně přijímána hotovost.

„Chceme zachovat možnost platby v hotovosti. Zároveň tam máme zachovanou možnost platit

kartou, ale v tom případě náklady, které si strhávají bankovní společnosti, by na ně měly přejít," pronesla na začátku dubna předkladatelka zákona Jitka Chalánková (za klub ODS a TOP 09) v pořadu Za pět minut dvanáct na TV Nova.

Proti tomuto kroku se však staví například prezident Svazu obchodu a cestovního ruchu ČR Tomáš Prouza. „Povinnost přijímat hotovost je hitem každého volebního období. Začne stát podnikatelům taky přikazovat, co musejí prodávat a jakou barvu mají mít stěny prodejny?“ [vadí mu](#). Dle Prouzy „povinnost přijímat hotovost podnikatelům bere právo volby“.

ZDROJ: PL